

2011-11-30

Dnr 43-2011:3772

Kumla kommun
kommun@kumla.se

Rektorn för Vialundskolan
Stefan.Lovgren@kumla.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Vialundskolan
Kumla kommun

Tillsyn i Vialundskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kumla kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Vialundskolan 6–9 besöktes mellan den 11 och 12 oktober 2011.

Vialundskolans kunskapsresultat i årskurs 9 visar att betygsmedelvärdet och andel elever som nått målen i alla ämnen har varierat genom åren. Skolans resultat har dock under de senaste fem åren legat under rikets resultat. Skolans mindre goda resultat visar sig särskilt i pojkarnas betygsmedelvärde som har sjunkit fem år i rad. Det är även få elever som har det högsta betyget.

De många rektorsbytena vid skolan har medfört att lärarlagen saknat ledning i arbetet med särskilt stöd, elevinflytande och kvalitetsarbetet. Detta kan dels ses i brister i kvalitetsarbetet dels genom en inte helt implementerad process av hur arbetet med elever i behov av särskilt stöd ska ske samt en brist på förtroende för rektor och lärare från en del elever.

Rektor har nu organiserat om arbetslag för att lärarna ska samverka med varandra med att nå utbildningsmålen och öka elevernas måluppfyllelse.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Vialundskolan i Kumla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kumla kommun att avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska skriftligen redovisas till Skolinspektionen i enlighet med vad som framgår av kommunbeslutet.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med elevernas inflytande.

I detta ingår att:

- eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar)

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att utredning och åtgärdsprogram följer författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- säkerställa att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § skollagen, Lgr 11 2.8, Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Rektors ansvar)
- rektor ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § skollagen)
- rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen)

Bedömning och betygssättning

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med att utfärda betyg.

I detta ingår att:

- betyg utfärdas i enlighet med författningarnas krav och föreskrifterna om betyg följs (3 kap. 14 och 19 § skollagen (2010:800), 6 kap. 5 § skolförordningen (2011:185) 15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) samt 7 kap. 11 och 19 §§ grundskoleförordningen (1994:1194), 7 och 10 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2009:27))

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Det finns brister i rektors arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat (4 kap. 6 § skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Rektors ansvar)

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förändra ledningsstrukturen av utbildningen.

I detta ingår att:

- det pedagogiska arbetet vid en skolenhet leds och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § skollagen)

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen. Vid tillsynsbesöket saknade skolan rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudman. Efter tillsynsbesöket har Skolinspektionen mottagit information om att skolan har upprättat en rutin för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudman samt dokumenterat den i planen mot kränkande behandling.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

År 2010 nådde 66 procent av eleverna i Vialundskolan i årskurs 9 målen i alla ämnen. Skolans genomsnittliga meritvärde har under de senaste fem åren varierat och var lägst år 2008 med 186, och som högst år 2006 med 196. När det gäller flickornas resultat har värdet varierat och skolans högsta resultat nåddes år 2009 med 216, vilket dock är lägre än rikets resultat. När det gäller pojkarnas resultat har det sjunkit från 188 år 2006 till 178 för år 2010.

När det gäller resultaten för år 2010 i de olika ämnena är det 25 procent av eleverna som inte når målen i fysik. I ett flertal ämnen når 10–13 procent av eleverna inte kunskapskraven. I moderna språk, musik, samhällsorienterande ämnen och historia har skolan en nästan hundra procentig måluppfyllelse.

Vialundskolan har i sin kvalitetsredovisning redovisat värdegrundsarbetet. Skolan har genomfört enkätundersökning över hur eleverna trivs i skolan. De flesta eleverna har i skolans elevenkät från våren 2010 svarat att de har det bra i skolan, vilket också framkommer i Skolinspektionens intervjuer. Det finns ändå 10 procent av eleverna som känner att de ibland inte har det bra i skolan. Vidare redovisas i kvalitetsredovisningen att 77 procent av eleverna ansåg att personalen ofta eller alltid tog dem på allvar. Skolan har som mål att det på skolan ska råda en atmosfär av förtroende, generositet och tillit. För att genomföra målen har skolans trygghetsgrupp arbetat aktivt och där de kopplats in har skolan genomfört lyckade insatser. Skolan genomförde även våren 2011 ett arbete för ett bättre språkbruk eftersom en del elever ibland uttalade sig kränkande om andra elever. Språkbruket har förbättrats men arbetet kommer att fortsätta under 2011/12.

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen

Motivering:

Möjligheten till inflytande är i Vialundskolan avhängigt av i vilken grad den enskilda läraren arbetar med att ge eleverna ansvar och inflytande. Av intervjuer framkommer att inflytandet varierar från relativt mycket till nästan inget i olika klasser/ämnen. I vissa ämnen följer lärarna strikt läromedlets upplägg och eleverna ges inte möjlighet att påverka planering eller innehåll. Skolan saknar ett gemensamt förhållningssätt kring elevers inflytande på utbildningen.

Författning:

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektors ansvar

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att utredning och åtgärdsprogram följer författningarnas krav.

Motivering:

Skolan har sedan augusti 2011 omorganiserat sin verksamhet för särskilt stöd, men processen är inte helt implementerad. Detta visar sig under intervjuerna då det framkommer olika bilder av hur processen fungerar med elevvårdsärendena. Det förekommer att anmälan, om en elev som inte kommer att nå lägst kunskapskraven, görs direkt till elevhälsoteamet eller till rektorn. Det förekommer även att läraren själv gör en utredning av en elevs behov av särskilt stöd samt utarbetar åtgärdsprogram innan en anmälan görs till rektor. Rektor fattar dock beslut om alla åtgärdsprogram.

Skolan har inte sedan maj 2011 någon specialpedagog anställd på tjänsten i elevhälsoteamet så elever som behöver en pedagogisk utredning blir uppsatta på en kölista.

Utifrån intervjuerna har det framkommit att elever i ett fåtal fall fått vänta upp till två år på adekvat stöd. Det finns även en lång kö till dyslexiutredningar vilket innebär att eleverna kan få vänta ett halvt år på att bli bedömda. Den långa väntan på olika bedömningar och utredningar medför att eleverna inte utreds skyndsamt och går miste om anpassad undervisning utifrån sina förutsättningar och behov.

I granskningen av skolans åtgärdsprogram framkommer vidare att åtgärdsprogram inte utgår från elevens behov samt att det saknas beskrivning av hur elevens behov ska tillgodoses samt resultatet av utvärderingen. Nytt beslut om åtgärdsprogram ska tas vid utvärderingen.

Författning:

3 kap. 8 § skollagen, Lgr 11 2.8 Rektors ansvar/Lpo 94 2.8 Rektors ansvar
3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Motivering:

I betygskatalogen för Vialundskolan har lärare ändrat betyg för ett flertal elever i olika klasser och ämnen utan att rektor beslutat och fört in rättelsen eller ändringarna har daterats.

Enligt Skolverkets författningskommentarer är beslut om vilket betyg eleven får fattat då betyget har signerats av berörd lärare och skrivits in i betygskatalogen.

Bedömningen av rättelserna i betygskatalogen görs enligt 1985 års skollag men kommer att följas upp enligt 2010 års skollag.

Författning:

3 kap. 14 och 19 § skollagen (2010:800)

6 kap. 5 § skolförordningen (2011:185)

15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

7 kap. 11 och 19 §§ grundskoleförordningen (1994:1194)

7 och 10 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2009:27)

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Det finns brister i rektors arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Motivering:

Rektorn på Vialundskolan har i kvalitetsredovisningen för läsåret 2009/10 dokumenterat delar av skolans kvalitetsarbete. I kvalitetsredovisningen redovisas skolans kunskapsresultat och skolans värdegrundsarbete samt analyser av resultaten.

Skolans analyser visar bland annat att det är stora skillnader mellan flickor och pojkars kunskapsresultat och att det är skillnader mellan resultaten i olika ämnen. Skolan har vidtagit åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten, men dessa har inte dokumenterats.

Författning:

4 kap. 6 § skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning:

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektor endast den benämnas som har det pedagogiska ledningsansvaret för en skolenhet.

På skolenheten Vialundskolan som bildar en enhet finns två rektorer, som båda benämns rektor men har olika ansvarsområden. En av skolenhetens rektorer ansvarar för samtliga elever och personal på skolan och tar alla beslut som är kopplade till elevernas utbildning. Den andra rektorn är chef för elevhälsans personal samt för lärare i en särskild undervisningsgrupp samt projektledare för ombyggnaden av Vialundskolan.

Författning:

2 kap. 9 § skollagen

Avstående från ingripande

Bedömningsområde: Trygghet och en god miljö i övrigt

Bedömning:

Det finns brister i skolans arbete med att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Vid tillsynsbesöket saknade skolan rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudman. Efter tillsynsbesöket har Skolinspektionen mottagit information om att skolan har upprättat en rutin för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudman samt dokumenterat den i planen mot kränkande behandling.

Författning:

6 kap. 10 § skollagen

Bakgrund

Vialundskolan är belägen i Kumlas centralort i närheten av kommunens badhus. Skolan har alla sina lektionssalar samlade i en byggnad. De praktiskt estetiska ämnena har egna lektionssalar i en byggnad 100 meter från skolbyggnaden.

Skolan leds två rektorer. En rektor har ansvaret för eleverna och lärarna. Den andra rektorn ansvarar för personalen i elevhälsan och Lilla gruppen samt ombyggnaden av skolan. Eleverna är uppdelade från årskurs 6 till 9 med 3 parallella klasser i årskurs 6 och 8 och med 4 i årskurs 7 och 9. Pedagogerna är uppdelade i fyra arbetslag, som leds av lagledare. Ett arbetslag ansvarar för eleverna i årskurs 6 medan de tre andra arbetslagen ansvarar för blandade årskurser. I skolan finns 326 elever.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Christina Lind och Lena Stadler

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Yvonne Hoffmann
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga **Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).